

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **M. Ch.**, zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem AK Brno, Příkop 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. 8. 2004, č. j. 28 Az 358/2003 – 22,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce – stěžovatel se včas podanou kasační stížností domáhal zrušení rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové shora a vrácení věci k novému řízení a rozhodnutí z důvodu vady řízení spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Pro nedostatek důvodů rozhodnutí považuje stěžovatel rozhodnutí správního orgánu za nepřezkoumatelné. Stěžovatel nesouhlasí s konstatováním soudu, že neshledal žádného věcného ani procesního pochybení správního orgánu při jeho rozhodování. Stěžovatel má zato, že žalovaný při zjišťování skutkového stavu věci porušil ustanovení § 3 odst. 3, 4, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení. Stěžovatel se dále cítí být rozhodnutím žalovaného zkrácen na svých právech v důsledku porušení ustanovení § 12 a § 14 zákona o azylu ze strany žalovaného. Stěžovatel podotýká, že z žádosti o udělení azylu a dále z pohovoru, který žalovaný provedl

se stěžovatelem, vyplývá, že stěžovatel byl ve své vlasti přepaden a okraden bandity, což oznámil na policii. Následně bandité přišli ke stěžovateli domů, kde jej „zbili“ a vyhrožovali mu usmrcením, pokud bude svědčit u soudu. Policie se však oznámením stěžovatele nezabývala. Z toho je zřejmé, že stěžovateli byla ze strany orgánů činných v trestním řízení odepřena ochrana a obavy stěžovatele z pronásledování jeho osoby jsou proto důvodné. Krajský soud při svém rozhodování nedostatečným způsobem zkoumal rozhodnutí žalovaného, pokud tento neudělil stěžovateli azyl z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu. Žalovaný se v odůvodnění svého rozhodnutí omezil pouze na konstatování, že v případě stěžovatele nebyly shledány důvody k udělení azylu z humanitárních důvodů, tento závěr však žádným způsobem nebyl odůvodněn. Stěžovatel má zato, že jeho osobní situace v zemi jeho původu je důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů a ve smyslu § 14 zákona o azylu.

Žalovaný se k podané kasační stížnosti vyjádřil podáním ze dne 8. 11. 2004, když v zásadě popřel oprávněnost podané kasační stížnosti.

Z obsahu předloženého spisu soudního a správního vyplývá, že žalobce se domáhal u Krajského soudu v Hradci Králové zrušení rozhodnutí žalovaného ministerstva ze dne 10. 4. 2003, č. j. OAM-525/VL-11-K04-2002, jímž mu nebyl udělen azyl podle § 12 ani § 13 odst. 1 a 2 ani § 14 zák. č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zák. č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu) a dále, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

V rámci návrhu na zahájení řízení o udělení azylu sepsaného dne 18. 1. 2002 stěžovatel uvedl, že je ukrajinské národnosti, že v zemi původu byl po návratu z ČR přepaden a oloupen, což nahlásil na policii a byl znovu zbit. Jeden z lupičů byl chycen a souzen, další stěžovatele navštívil doma a vyhrožoval mu, že nesmí svědčit u soudu, což byl důvod odjezdu z Ukrajiny. V České republice již byl od roku 1998 za prací a v roce 2001 byl odsouzen pro maření výkonu úředního rozhodnutí na 7 měsíců vězení. V rámci pohovoru k žádosti o udělení azylu konaném dne 27. 3. 2002 uvedl, že začal mít strach o svůj život. Z Ukrajiny odjel proto, že byl zbit, protože jeden z lupičů byl odsouzen stěžovatel si nebyl jist, zda lupiči věděli, že se odsouzení nestalo na základě stěžovatelovy výpovědi. Dalším protokolem o pohovoru k žádosti o udělení azylu ze dne 20. 3. 2003 – doplňujícím pohovoru – je zachycena výpověď stěžovatele k ohlášení policii napadení stěžovatelovy osoby, počtu napadení stěžovatele a skutečným důvodům odchodu z Ukrajiny.

Správní spis obsahuje zprávu o dodržování lidských práv za rok 2001 vydanou Úřadem pro demokracii, lidská práva a práci Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 4. 3. 2002.

Žalovaný ve svém rozhodnutí uvedl, že důvodem žádosti o udělení azylu stěžovatele byla obava z vyděračů. Žalovaný dále konstatuje, že stěžovatel neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, na základě které by bylo možno posoudit, že byl pronásledován z důvodů uvedených v § 12 písm. a) nebo b) zákona o azylu. Výše zmíněné potíže dle názoru žalovaného však nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, neboť jednání jmenovaných osob (lupičů) nebylo motivováno snahou diskriminovat stěžovatele pro některý z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, ale snahou se nezákonně obohatit. Žalovaný dále připomíná, že mezinárodní ochrana může být stěžovateli poskytnuta teprve v případě, jestliže mu byla odepřena ochrana země jeho státní příslušnosti, případně je-li tato ochrana neúčinná. K tomu, aby byl takový závěr učiněn, je ovšem nutné, aby žadatel využil

všech prostředků, které právní řád jeho vlasti k ochraně práv a svobod jednotlivce poskytuje. Těchto prostředků však stěžovatel v plné míře nevyužil; obrátil se sice se svými problémy na policii, nicméně se nemusel spokojit s jejím přístupem a mohl si na postup policie stěžovat u příslušných institucí, navíc nelze-li v jeho situaci předpokládat, že by mu tato pomoc byla odmítnuta. Žalovaný dále shledal v průběhu správního řízení rozpory mezi jednotlivými výpověďmi stěžovatele ohledně průběhu událostí, které jej vedly k odchodu z vlasti, jak je uvedeno na straně druhé rozhodnutí správního orgánu. Žalovaný proto hodnotí výpověď žadatele za nedůvěryhodnou a ve spojení s trestním stíháním v ČR žalovaný uzavřel, že o azyl stěžovatel požádal, aby se vyhnul hrozícímu správnímu vyhoštění, a lze ji považovat za účelovou. V dalším se pak žalovaný zabýval podmínkami udělení azylu podle § 12, kdy došel k závěru, že neshledal žádný takový důvod, pro který by azyl měl udělit, stejně tak ani podle § 13 a § 14 a velmi podrobně se také zabýval překážkami vycestování.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové v mezích důvodů uplatněných ve smyslu § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti neuvedl patřičné písmeno ustanovení § 103, které by korespondovalo s důvody, pro něž je kasační stížnost podávána. Protože soud posuzuje podání především podle jeho obsahu (§ 41 odst. 2 o. s. ř., § 64 s. ř. s.), přichází do úvahy důvody uvedené pod písmeny a) a b) cit. paragrafu. Soud oprávněnost námitek stěžovatele však neshledal.

Tvrzená nezákonnost, jak ji stěžovatel namítá v kasační stížnosti, spočívající v nesprávném právním posouzení věci soudem v předcházejícím řízení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikována nesprávná právní věta, popř. je sice aplikována správná právní věta, ale tato je nesprávně vyložena. Vztah mezi skutkovým zjištěním a právním posouzením lze charakterizovat tak, že jde o aplikaci právní normy na konkrétní případ nebo situaci.

Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

Dle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Dle § 13 zákona o azylu rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení azylu nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12. Rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí manžel azylanta, svobodné dítě azylanta mladší 18 let, nebo rodič azylanta mladšího 18 let. Předpokladem udělení azylu za účelem sloučení rodiny manželu azylanta je trvání manželství před udělením azylu azylantovi.

Jak vyplynulo ze správního spisu, správní orgán v řízení rovněž zkoumal, zda v případě stěžovatele nebyly dány důvody pro udělení humanitárního azylu a dospěl k závěru, že tomu tak není. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod udělení azylu podle § 12. Udělení azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Protože správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi, a pokud z nich sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména, když stěžovatel ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu sám neuváděl.

Z údajů uváděných stěžovatelem v návaznosti na zprávu o stavu dodržování lidských práv na Ukrajině nevyplynuly důvody zakládající překážku vycestování dle § 91 zákona o azylu, spočívající zejména v tom, že by stěžovatel byl nucen vycestovat do státu, v němž by byl ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu nebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti a nebo by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Z rozsudku krajského soudu napadeného kasační stížností je zřejmé, že se jmenovaný soud zabýval námitkami stěžovatele uplatněnými v žalobě, přičemž byl při posuzování zákonnosti rozhodnutí žalovaného správního orgánu vázán v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. rozsahem a důvody opravného prostředku a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Námitku stěžovatele, že důvodem pro neudělení azylu byly potíže stěžovatele se soukromými osobami (vyděrači, „bandity“), nelze mezi relevantní důvody pro udělení azylu vůbec zařadit. Nebylo přitom prokázáno ve smyslu pojmu pronásledování dle zákona o azylu, že je to státní moc, která by jej zjevně či skrytě pronásledovala.

Nejvyšší správní soud tak neshledal námitky stěžovatele spočívající v nezákonnosti a nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení za důvodné.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení, spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Skutková podstata, z níž správní orgán vycházel v napadeném rozhodnutí, je se spisy v rozporu, pokud důkazní materiál, jinak dostačující k učiněnému správnému skutkovému závěru, ve spisu obsažený, vede k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech podklad pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, resp. je nedostačující k učinění správného skutkového závěru.

Takové vady řízení však nebyly shledány. Ze správního spisu je zcela zřejmé, že správní orgán provedl v řízení úplné dokazování a je z něj zřejmé, z jakých důkazních prostředků při svém rozhodování vycházel. Důkazní prostředky byly zhodnoceny a provedené dokazování vyústilo v řádně zjištěný skutkový stav, z něhož správní orgán při svém rozhodování o tom, zda jsou zde důvody pro udělení azylu dle § 12, § 13 odst. 1 a odst. 2 a § 14 vycházel. Ze spisového materiálu bylo rovněž zjištěno, že stěžovatel nebyl nikterak krácen na svém právu seznámit se s podklady pro rozhodnutí, vyjádřit se k nim a navrhnout jejich doplnění. V rámci protokolu o pohovoru k žádosti o azyl byla stěžovateli poskytnuta informace o všech pramenech, z nichž správní orgán vycházel, s možností se k tomu vyjádřit. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se stanoviskem soudu I. stupně, totiž že šlo o útoky osob, jež nemají prokazatelnou souvislost se státní politikou a nejde ani o projevy státní moci buď přímo vyvolané, podporované či vědomě trpěné, záměrně nedostatečně potlačované.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Nejvyšší správní soud vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně. Navíc je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, naopak negativní rozhodnutí by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 8. března 2005

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu